

Vergaderjaar 2024–2025

30 252

Toekomstvisie agrarische sector

Nr. 179

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 januari 2025

Hierbij bieden wij uw Kamer het rapport «De Nederlandse agrarische sector in internationaal verband – editie 2025» aan. Hierin publiceert Wageningen Social & Economic Research (WSER) in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, over de ontwikkeling van de Nederlandse handel in landbouwproducten in 2024. Naast de jaarlijkse handelscijfers worden er in iedere editie van dit rapport ook enkele actuele thema's besproken die raken aan handel.

Deze editie van het rapport laat wederom zien dat de Nederlandse agrofood-sector sterk verweven is met de internationale markten en dat de focus hierbij met bijna 80% van de exportwaarde op de EU plus het Verenigd Koninkrijk (VK) ligt. De exportcijfers laten weer een stijging zien en 2024 is het negende opeenvolgende jaar waarin de exportwaarde groeit. Voor de landbouwimport ligt de focus eveneens nabij, ongeveer 60% van de importwaarde komt uit de EU en het VK. Dit laat zien dat de Nederlandse agrofood-sector beschikt over een unieke positie die met innovatief ondernemerschap producten aflevert volgens hoge standaarden. Zeker in een tijd waarin de geopolitieke ontwikkelingen elkaar in rap tempo opvolgen, onderstreept dit het strategisch belang van de Nederlandse agrofood-sector die bijdraagt aan mondiale voedselzekerheid. Twee derde van de export zijn producten van Nederlandse makelij en hiermee wordt bijna 90% van de verdiensten aan de export behaald.

Nederlandse handel in agrarische producten

Volgens de ramingen van de WSER en het CBS exporteerde Nederland in 2024 voor 128,9 miljard euro aan landbouwgoederen, dat is een groei (4,8%) ten opzichte van 2023. De import van landbouwgoederen nam in 2024 toe tot 86,1 miljard (3,2% toename ten opzichte van 2023). Zowel bij de in- als uitvoer is het volume licht toegenomen en zijn de prijzen sterker

toegenomen. De export is onder te verdelen in 83,4 miljard goederen export van Nederlandse makelij en 45,5 miljard wederuitvoer.

Deze export gaat voor een groot deel (72,2%) naar EU landen, dit aandeel is gestegen ten opzichte van 2023. Voor de import komt ook voor een groot deel uit EU landen (57,8%), dit is kleiner ten opzichte van 2023. De exportwaarde van landbouwgerelateerde goederen, zoals landbouwmachines, machines voor de voedingsmiddelenindustrie, kasmaterialen, kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen, steeg in 2024, naar 12,4 miljard euro (4% stijging ten opzichte van 2023).

In de publicatie worden naast de jaarlijkse cijfers ook een aantal actuele katernen toegevoegd. Dit jaar is er daarin aandacht voor de handel met het VK vier jaar na de Brexit, prijs- en volumeontwikkelingen, afhankelijkheden in de Nederlandse landbouwimport en de land- en broeikasgasvoetafdruk.

Landbouwhandel met het VK vier jaar na de Brexit

Het rapport besteedt dit jaar aandacht aan de impact van de Brexit op de landbouwhandel tussen Nederland en het VK. In het afgelopen jaar was het VK met een aandeel van 7% van de landbouwexport, de vierde belangrijkste exportbestemming voor landbouwgoederen voor Nederland. Het katern constateert dat het VK-aandeel in de Nederlandse export van landbouwgoederen is gedaald van 10,5% in 2015 naar 7,7% in 2023. In 2020, het jaar met de overgangsregeling, bedroeg dit aandeel nog 9,2%. Terwijl het exportaandeel daalde, groeide de exportwaarde naar het VK licht, in 2023 was de exportwaarde naar het VK 13% hoger dan in 2015. De totale Nederlandse landbouwexport nam in diezelfde periode met 55% toe.

Afhankelijkheden in de Nederlandse landbouwimport

Het rapport besteedt in deze editie aandacht aan afhankelijkheden in de Nederlandse landbouwimport. Onze landbouwimport speelt een belangrijke rol in de Nederlandse economie en voedselvoorziening. De onderzoekers hebben aan de hand van geografische concentratie van de Nederlandse landbouwexport en het aandeel van niet-EU-landen in de Nederlandse landbouwimport een beeld gevormd over importafhankelijkheden.

Land- en broeikasgasvoetafdrukken toegespitst op de landbouw

Het rapport besteedt dit jaar verder extra aandacht aan de land- en broeikasgasvoetafdrukken toegespitst op de agrosector. Door te kijken naar de voetafdrukken wordt niet alleen de milieudruk in Nederland in kaart gebracht, maar wordt er ook gekeken welke milieudruk in het buitenland gerelateerd is aan Nederlandse productie, consumptie en invoer van agrarische producten. Door te kunnen kijken naar de milieudruk gerelateerd aan productie, consumptie of invoer kan er vanuit verschillende perspectieven naar de milieudruk van de Nederlandse agrarische sector worden gekeken. Deze perspectieven worden in het katern toegelicht en uitgebreid van data voorzien.

Het laatste katern gaat over de prijs- en volumecijfers van landbouwhandelsstromen en geeft daarmee meer inzicht in de onderliggende bouwstenen van het begrip handelswaarde.

Tot slot

Nederlandse boeren, tuinders en vissers verdienen door internationaal te ondernemen, innoveren en onze expertises met de wereld te delen. De Nederlandse landbouw blijft een wereldwijde koploper.

Dit rapport onderschrijft eens te meer de internationale verwevenheid van de Nederlandse landbouw en visserij en het belang om de internationale context goed in het oog te houden bij de Nederlandse beleidsinzet.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J.F. Rummenie